

prof. dr hab. Andrzej Banachowicz

Poznań, 21.01.2018 roku

Uniwersytet Artystyczny

w Poznaniu

dziedzina: sztuki plastyczne

RECENZJA

rozprawy doktorskiej oraz dorobku artystycznego

Pani **mgr Katarzyny JAGODZIŃSKIEJ**

w związku z przewodem doktorskim w dziedzinie sztuk plastycznych

w dyscyplinie artystycznej sztuki piękne

wszczętym przez Radę Wydziału Grafiki i Malarstwa

Akademii Sztuk Pięknych im. Wł. Strzemińskiego w Łodzi

Pani mgr Katarzyna Jagodzińska urodziła się w 1963 roku w Łodzi. Ukończyła Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych w Łodzi w 1983 roku, uzyskując dyplom z wyróżnieniem w kategorii „Najlepsze Dyplomy”, pod kierunkiem mgr Aleksandry Tomali. W latach 2008-2011 studiowała na Wydziale Sztuk Pięknych i Projektowych, na kierunku Grafika, specjalności Grafika artystyczna w Wyższej Szkole Informatyki w Łodzi (obecnie: Wyższa Szkoła Umiejętności Twórczych). W 2011 roku uzyskała tytuł zawodowy licencjata, dyplomem z wyróżnieniem pod kierunkiem prof. Marka Herbika, tworząc cykl plakatów reklamowych dla firmy „Ziaja”. Od 2011 do 2013 roku studiowała Ona w Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi, uzyskując w 2013 roku tytuł zawodowy magistra sztuki - dyplom z wyróżnieniem. Praca dyplomowa powstała w Pracowni Technik Cyfrowych, pod kierunkiem prof. Grzegorza Chojnackiego, aneks do dyplomu – w Pracowni Rysunku, pod kierunkiem prof. Zbigniewa Purczyńskiego, a praca pisemna pt. „Kaligrafia jako inspiracja malarstwa abstrakcyjnego – na podstawie wybranych przykładów”, pod kierownictwem naukowym dra Artura Zaguły.

W 2014 roku Pani mgr Katarzyna Jagodzińska odbyła w macierzystej uczelni (ASP w Łodzi) półroczny staż w Pracowni Technik Cyfrowych, kierowanej przez prof. Grzegorza Chojnackiego. Także od 2014 roku jest Ona uczestniczką studiów III stopnia na Doktoranckich Studiach Środowiskowych Akademii Sztuk Pięknych im. Wł. Strzemińskiego w Łodzi.

Pani mgr Katarzyna Jagodzińska posiada w swoim dorobku artystycznym 6 wystaw indywidualnych grafiki, na które składają się:

- „ONA” – Galeria POSpieszna w Łodzi, 2014 rok;
- „White, Black and Grey” – Galeria 526 w Łodzi, 2015 rok;
- „Nowe formy” – „Muzeum Fabryki” Manufaktura w Łodzi;
- „Lekcja 1. Poznajemy przez dotyk” – Teatr Nowy im. Kazimierza Dejmka w Łodzi, wystawa grafiki dotykowej dla osób niewidomych i słabo widzących. Publiczna prezentacja dzieł, autorski, unikatowy projekt i wykonanie wystawy mającej zadanie edukacyjne, terapeutyczne i artystyczne, część Międzynarodowego Biennale XII Spotkania Teatralne „Terapia i Teatr”; organizator: Poleski Ośrodek Sztuki w Łodzi.

Projekt dofinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Urzędu Miasta Łodzi, 2016 rok;

- „Lekcja 2. Poznajemy przez dotyk” – Łódzka Szkoła dla Słabo Widzących i Niewidomych im. Hieronima Baranowskiego, wystawa grafiki dotykowej dla dzieci niewidomych i słabowidzących z publiczną prezentacją dzieł oraz możliwością poznania przez osoby niewidome, 2016 rok;

- „Lekcja 3. Poznajemy przez dotyk” – „Muzeum Fabryki” Manufaktura w Łodzi, wystawa grafiki dotykowej, 2016 rok.

Pani mgr Katarzyna Jagodzińska brała również udział w 26 wystawach zbiorowych, m.in. w Łodzi, Gdyni, Krakowie, w Urbino (Włochy), Lizbonie (Portugalia), Barcelonie (Hiszpania), Porto Alegre (Brazylia), Drooitwich (Wielka Brytania).

Za swoją działalność artystyczną Pani mgr Katarzyna Jagodzińska uzyskała następujące nagrody i wyróżnienia:

- 2012 – Stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za wybitne osiągnięcia w 2012/13;

- 2013 – XXX Konkurs im. Władysława Strzemińskiego – sztuki piękne, wyróżnienie jury;

- 2013 – XXX Konkurs im. Władysława Strzemińskiego – sztuki piękne, nagroda Galerii POSpieszna przy Poleskim Ośrodku Kultury;

- 2013 – Konkurs na Grafikę – Wyższe Seminarium Duchowne w Łodzi, wyróżnienie;

- 2014 – XV Międzynarodowe Triennale Małe Formy Grafiki – Polska – Łódź 2014, kwalifikacja do wystawy i publikacja dzieła w katalogu Triennale;

- 2014 – IV Międzynarodowe Biennale Grafiki Cyfrowej Gdynia 2014, kwalifikacja do wystawy i publikacja dzieła w katalogu Biennale.

Ocena dorobku twórczego i artystycznego

Działalność artystyczna Pani mgr Katarzyny Jagodzińskiej – jak widać z powyższych wyliczeń, jest już na tym etapie bardzo bogata. Pani Katarzyna Jagodzińska to artystka z dużym potencjałem i chęcią pogłębionego zapisu artystycznego. Na pewno duży wpływ na to ma także Jej aktywność w jeszcze innych niż wystawiennicze działaniach

i uczestniczenie w plenerach oraz warsztatach, zarówno w kraju, jak i za granicą. Czy to udział w plenerach malarskich, czy fotograficznych albo autorskich warsztatach plastycznych dla dzieci, a także udział w sympozjach - w kraju i za granicą, ale i w kołach naukowych uczelni – to wszystko składa się na ów imponujący potencjał twórczy. Pytania autorki o istotę działań artystycznych – o sposób wykonania pracy, służą zgłębianiu i poszukiwaniu własnego – nowego środka wyrazu plastycznego. Jej doświadczenie oraz umiejętności w tym procesie badania – zarówno twórcy, jak i odbiorcy oraz ich związków, służy dążeniu do budowania właśnie swojej tożsamości. To jest pytanie o tożsamość jako zbiór cech niezbędnych w identyfikacji i przynależności do zespołu grup lub osób, jest cechą i wartością niezmiernie ważną dla określenia Jej miejsca we współczesnym świecie. To jej „poczucie” charakteryzuje szczególnie świadomość odrębności względem ogółu otoczenia i niepowtarzalności własnej postaci oraz Jej indywidualnej twórczości. Obserwując i uczestnicząc w różnych wydarzeniach na szerokim polu, tak krajowym, jak i międzynarodowym, Pani mgr Katarzyna Jagodzińska nie pozostaje obojętna na dokonania i wartości innych. Pomiedzy pojęciem funkcji obrazu, a jego wpływem na odbiorcę rozpościera się olbrzymia ilość teorii oraz zapisów, a w końcu i pytań. Autorka zgłębiając swój dotychczasowy dorobek postanowiła przeprowadzić badania dotyczące funkcji, jaką może pełnić reinterpretacja w pracy artystycznej – Jej – samej autorki oraz tej w sztuce współczesnej. Ale żeby taką odważną postawą się wykazać, trzeba mieć poczucie solidnej drogi wykonania, wielu prób i doświadczeń plastycznych, dokonanych w różnych technikach graficznych, rysunkowych oraz fotograficznych. Trzeba mieć odwagę stawiać pytania o percepcję i komunikację, i to zarówno w kontekście estetyki w kulturze cyfrowej, jak i w relacji do szeroko rozumianego medium graficznego. Zachwycając się światem, autorka zapuszcza głęboko w społeczeństwo swoją sondę badawczą. Pani Katarzyna Jagodzińska zgłębia więc swój egzystencjonalny byt, swoje miejsce w tym tyglu kultury oraz cywilizacji, ujawnia więc swoją duchowość oraz zadziwienie możliwościami tego fantastycznego świata plastyki oraz jego rozstrzygnięć.

W pracach Pani Katarzyny Jagodzińskiej spotykają się więc – Jej narracja z odczuciem widza, bardziej czy mniej ich wspólnego zrozumienia znaku i bliskości przeżycia. Tę

dotychczasową drogę twórczą autorki, jak i Jej dotychczasowy dorobek, uważam za bardzo frapujący. Tym bardziej, że Jej fascynacja i zachwyt nad kaligrafią – szczególnie arabską i dalekowschodnią, stały się punktem wyjścia do swoistych transformacji. Interesują Ją modyfikacja połączeń różnych materii, zderzeń śladu (ręki, narzędzi, farby, tuszu) z nowymi technikami. Wielość dostępnych programów komputerowych, mechaniczność w pracy, możliwości powtarzalności narzędzi, już Jej nie zachwycają tak jak dawniej. W grafice poszukuje nowych wartości kreacji artystycznej i odnajduje je we wzajemnych relacjach, pomiędzy dawnymi technikami z nowymi mediami. Tak więc wykorzystanie komputera i technologii cyfrowych jest dla Niej tylko dodatkowym pomocnikiem w przekształcaniu stworzonych w różnych technikach kompozycji.

Ocena rozprawy doktorskiej

I właśnie praca doktorska Pani mgr Katarzyny Jagodzińskiej analizuje pojęcie funkcji, jaką może pełnić reinterpretacja. Wybrane dotychczasowe prace autorka poddaje próbie reinterpretacji – interpretacji, które jawią się w zupełnie nowy sposób.

Dokładny tytuł rozprawy doktorskiej brzmi: „REINTERPRETACJA własnych prac jako proces poszukiwań środków wyrazu plastycznego w autorskiej kolekcji grafik”. W rozprawie doktorskiej sięga Ona do własnych prób i doświadczeń plastycznych, w technikach druku wypukłego, druku wklęsłego (w technikach linorytu, akwatinty, akwaforty), szeregu powstałych rysunków, szkiców lawowanych tuszem chińskim, śladów gestu. Pani mgr Katarzyna Jagodzińska wykorzystuje również doświadczenia i metody pracy stosowane w technikach szlachetnych fotografii piktorialnej, szczególnie w oleju i gumie dwuchromianowej. Istotnym materiałem do przeprowadzenia doświadczeń w autorskiej kolekcji grafik są Jej klisze fotograficzne: negatywy i pozytywy. Jej rozprawa doktorska jako autonomiczna odpowiedź na przedstawiony temat stanowi więc dzieło artystyczne, składające się z kolekcji grafik, wykonanych w technikach mieszanych. Jest to zbiór 15 prac o tytułach: „350”, „332”, „318”, wszystkie o wymiarach 120 x 90 cm, z 2016 roku, czy pozostałe – z 2017 roku, o tytułach np. „Lord”, „8 – 1”, „207”, „333” czy ostatnia praca o tytule „Połączenia”, o wym. 70 x 100 cm.

Pani mgr Katarzyna Jagodzińska, której odpowiada nazwa Mc Luhana – homo edukator, w swoich procesach twórczych zatrzymuje ulotność chwil oraz nietrwałość, aby jednak być ze swoim światem w permanentnej fazie – cyklu odnawiania. A więc warstwa i głębokość zmysłowo-sensualnych możliwości widza stają się decydujące w odbieraniu Jej obrazów. Pod zewnętrzną powierzchnią tych prac kryje się intelektualna głębia i sens. Jakaś tajemnica, którą odbiorca właśnie poczuł i posiadał z cyklu doktorskiego przekazu. Na ten społeczny fenomen wizualnej wieloznaczności składają się wewnętrzne przekazy, które moim zdaniem stanowią oryginalne rozwiązanie problemu artystycznego. Autorka w reprezentowanej dyscyplinie artystycznej wypracowuje aspekt badawczy, bowiem zanurza Ona siebie i nas głęboko w archetyp miejsca. Jej abstrakcyjne formy, układy, przekazy zatrzymują choć na chwilę poczucie ulotności i względności w Jej własnym alfabecie znaków graficznych. Stworzona przez Nią metoda wielu procesów, składa się w efekcie końcowym na „wielość w jedności” proponowanej – kolejnej kompozycji. Te wielokrotne modyfikacje i transformacje obrazu analogowego w cyfrowy, i znowu w analogowy, ujawniają nowe, zaskakujące światy w ujęciu trans-medialnym procesu. Doktorantka potrafi w twórczy sposób dokonać przemiany znaków i obrazów w kolaże o dużym ładunku emocjonalnym. Jej ostatnia praca pt. „Połączenia” bardzo dobrze oddaje więc te wszystkie zabiegi i relacje badawcze doktorskiego cyklu. W pracy tej elementy – plamy czarno-szaro-białe łączone są energią czerwonych linii – taśmy. Te czerwone taśmy łączą obrazy z przeszłości doktorantki z wyobraźnią i twórczą drogą przekazu. Ekspresję prac scala zawsze dobra kompozycja każdego „obrazu”. Widać w nich korelację obrazu pamięci z obrazem struktur zespolonych – raz przez przezroczystość materii, czy innym razem – układem kontrastowych płaszczyzn. Kolaż, foto-kolaż, montaż czy de-kolaż, składają się w sumie na frapujący plastycznie przekaz wizualny świata doktorantki. Poszerzony także o badania – o interpretację grafik przez dotyk – przez osoby, a w szczególności dzieci niedowidzące i niewidome. W ten sposób grafiki doktorantki stały się także obrazami w ich umyśle do tego stopnia, że nadawały tytuły konkretnym grafikom. Prace te są mi bliskie, czuję w nich wiedzę i wycucie – o czym także mówi wysoki poziom Jej rozprawy doktorskiej.

Konkluzja

Pani mgr Katarzyna Jagodzińska zanurza siebie i nas w twórczym myśleniu i dążeniu do celu. Jej obszar badawczy tworzy spójną całość, bardzo bogatą w treści i poznanie. Formą zmian owych tytułowych REINTERPRETACJI zapisanych graficznie, uzyskuje poczucie wspólnego z widzem świata przeżyć. W swoich pracach utrwała czas oraz jego kontekst w relacji przeszłości do teraźniejszości. Jakby pytała: „co się będzie liczyło na koniec dnia?”

Stwierdzam znaczący wkład przedstawionej pracy mgr Katarzyny Jagodzińskiej w rozwój dziedziny plastycznej oraz dyscypliny artystycznej, oraz spełnienie wymagań art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14.03.2003 roku o stopniach i tytule naukowym w zakresie sztuki.

Z poważaniem

prof. dr hab. Andrzej Banachowicz